

Sikkerhedsdatablad

Urtegaarden ApS	Produktreferenc : 652310 Citrongræsolie ØKO	Oprettet af: Vibeke Estrup
	Produktgruppe : Æteriske olier	
	Oprettet: 200214	Revideret: 020814

1. Identifikation af stoffet / præparatet og virksomheden

1.1 Produktidentifikator

Produktkode : 652310
Handelsnavn : Citrongræsolie ØKO
PR-nummer : -

1.2 Relevante identificerede anvendelser for stoffet eller blandingen samt anvendelser, der frarådes

Anbefalet anvendelse : Til kosmetik og hygiejneprodukter.
Frarådet anvendelse : Ingen.
Branche : Industri generelt.

1.3 Nærmere oplysninger om leverandøren af sikkerhedsdatabladet

Leverandør

Urtegaarden ApS
Aldershvilevej 1.
Vivild. 8961 Allingåbro.
Danmark.
Telefon (+45) 8648 0011
Fax (+45) 8648 0808
www.urtegaarden.dk
CVR: 13 71 25 06

Kontaktperson : vibeke@urtegaarden.dk

1.4 Nødtelefon

: (+45) 8648 0011 eller 112

2. Fareidentifikation

2.1 Klassificering af stoffet eller blandingen

Toksicitet aspiration : Kategori 1
Hudætsning-/irritation : Kategori 2
Øjenskade/øjenirritation : Kategori 2
Hudsensibilisering : Kategori 1
Kronisk toksicitet for vandmiljøet : Kategori 3
Brandbar væske : -

Klassificering iht. EU direktiverne 67/548/EØF eller 1999/45/EF

(se afsnit 16 for fuld ordlyd af R-sætninger nævnt i dette afsnit)

Symbol(er) : Xn Sundhedsskadelig; N Miljøfarlig
R-kode(r) : R36/38 R43 R52/53 R65

2.2 Mærkningselementer

Signalord

Fare

Sikkerhedsdatablad

Urtegaarden ApS	Produktreferenc : 652310 Citrongræsolie ØKO	Oprettet af: Vibeke Estrup	
	Produktgruppe : Æteriske olier		
	Oprettet: 200214	Revideret: 020814	Version: 2.0

Faresætninger

H304	Kan være livsfarligt, hvis det indtages og kommer i luftvejene.
H317	Kan forårsage allergisk hudreaktion.
H315	Forårsager hudirritation.
H319	Forårsager alvorlig øjenirritation.
H412	Skadelig for vandlevende organismer, med langvarige virkninger.

Sikkerhedssætninger

P102	Opbevares utilgængeligt for børn.
P262	Må ikke komme i kontakt med øjne, hud eller tøj.
P280	Bær beskyttelseshandsker/beskyttelsestøj/øjensbeskyttelse /ansigtsbeskyttelse.
P305+P351 +P338	VED KONTAKT MED ØJNENE: Skyl forsigtigt med vand i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser, hvis dette kan gøres let. Fortsæt skylning.
P301+P330 +P331	I TILFÆLDE AF INDTAGELSE: Skyl munden. Fremkald IKKE opkastning.
P315	Søg lægehjælp.

2.3 Andre farer

3. Sammensætning af / oplysning om indholdsstoffer

Kemisk betegnelse	EF-nr	CAS-nr	Vægtprocent	Klassifikation (67/548)	Klassifikation (forordning 1272/2008)	REACH registreringsnummer
Citral (neral + geranial)	5392-40-5	226-394-6	70-82	Xi; R38 R43	Skin Irrit. 2; H315 Skin Sens. 1; H317	Ingen data tilgængelig
Geraniol	203-377-1	106-24-1	10-15	Xi; R38 R41 R43	Skin irrit. 2; H315 Eye Dam. 1; H319 Skin Sens 1; H317	Ingen data tilgængelig
Camphene	201-234-8	79-92-5	1-5	FL; R10 Xn; R65 Xi, R36 N; R50/53	Asp. Tox.1; H304 Eye Irrit. 2; H319 Aquatic Acute 1; H400 Aquatic Chronic 1; H410 Flam. Liq. 3; H226	Ingen data tilgængelig
Linalool	201-134-4	78-70-6	1-5	Xi; R38	Skin Irrit.2; H315	Ingen data tilgængelig
6-methyl-5-hepten-2-one	110-93-0	203-816-7	1-5	R10	Flam. Liq. 3; H226	Ingen data tilgængelig
Caryophyllene	201-746-1	87-44-5	1-5	Xn; R65	Asp. Tox. 1; H304	Ingen data tilgængelig
Limonen		7705-14-8	1-5	Xi; R38 R43 N; R50/53	Skin Irrit.2; H315 Skin Sens. 1; H317 Aquatic Acute 1; H400 Aquatic Chronic 1; H410	Ingen data tilgængelig
Myrcene	204-622-5	123-35-3	0,5-1	FL; R10 Xn; R65 N; R52/53	Asp. Tox. 1; H304 Aquatic Chronic 3; H412 Flam. Liq. 3; H226	Ingen data tilgængelig
Alpha-Pinene	201-291-9	80-56-8	0,1-0,5	R10 Xn; R43 R65 N; R50/53	Flam. Liq. 3; H226 Skin Sens. 1; H317 Asp. Tox. 1; H304 Aquatic Acute 1; H400 Aquatic Chronic 1; H410	Ingen data tilgængelig
Nerol	203-378-7	106-25-2	0,1-0,5	Xi; R36/37/38	Eye Irrit. 2; H319 STOT SE 3; H335 Skin Irrit. 2; H315	Ingen data tilgængelig

(Se afsnit 16 for fuld ordlyd af R-sætninger nævnt i dette afsnit)

Sikkerhedsdatablad

Urtegaarden ApS	Produktreferenc : 652310 Citrongræsolie ØKO	Oprettet af: Vibeke Estrup
	Produktgruppe : Æteriske olier	
	Oprettet: 200214	Revideret: 020814

Andre oplysninger

Ifølge EU-direktiv 2003/15/EØF skal indholdet af 26 allergene stoffer i slutprodukter deklarerer. For produkter, der ikke afenses skal der deklarerer, hvis koncentrationen overstiger 0,001 % (10 ppm). For produkter, der afenses, skal der deklarerer hvis koncentrationen overstiger 0,01 % (100 ppm).

Følgende af de 26 allergene stoffer findes i Citrongræsolie ØKO:

- Citral, CAS-nr. 5392-40-5: Op til 82%
- Geraniol, CAS-nr. 106-24-1: Op til 12%
- Linalool, CAS-nr. 78-70-6: Op til 1,8%
- Citronellol, CAS-nr. 106-22-9: Op til 1,7%
- Limonen, CAS-nr. 5989-27-5: Op til 1,5%
- Eugenol, CAS-nr. 97-53-0: Op til 0,5%

4. Førstehjælpsforanstaltninger

4.1 Beskrivelse af førstehjælpsforanstaltninger

- Indånding : Søg frisk luft og hvile. Søg læge straks, hvis symptomer opstår.
- Hudkontakt : Fjern forurenede tøj. Skyl grundigt med vand og vask med sæbe.
- Øjenkontakt : Fjern eventuelle kontaktlinser, spil øjet op, og skyl grundigt med vand (helst fra øjenskyller) i mindst 15 minutter. Søg lægehjælp.
- Indtagelse : Skyl munden grundigt og drik meget vand. Fremkald ikke opkastning. Søg læge ved vedvarende ubehag og vis dette sikkerhedsdatablad.
- Forbrænding : Skyl med vand til smerterne ophører. Fjern tøj. Søg læge/sygehus.

4.2 Vigtigste symptomer og virkninger, både akutte og forsinkede

Virker irriterende på huden – kan medføre rødme. Kan give overfølsomhed ved kontakt med huden. Symptomerne er rødme, hævelse, vabler og sår dannelse – udvikles oftest langsomt. Forårsager alvorlig øjenirritation.

4.3 Angivelse af om øjeblikkelig lægehjælp og særlig behandling er nødvendig

Behandles symptomatisk.

5. Brandbekæmpelse

5.1 Slukningsmidler

- Slukningsmidler : Pulver, skum, vandtåge eller kulsyre.
- Ueguede slukningsmidler : Vandstråle.

5.2 Særlige farer i forbindelse med stoffet eller blandingen

Brandfarlig væske. Ved brand udvikles kulmonoxid og kuldioxid. Undgå indånding af dampe og røggasser – søg frisk luft.

5.3 Anvisninger for brandmandskab

Hvis det kan gøres uden fare, fjernes beholdere fra det brandtruede område. Undgå indånding af dampe og røggasser – søg frisk luft. Hvis der er risiko for udsættelse for dampe og røggasser, skal der bæres luftforsynet åndedrætsværn.

6. Forholdsregler over for udslip ved uheld

6.1 Personlige sikkerhedsforanstaltninger, personlige værnemidler og nødprocedurer

Brug handsker. For indsatspersonel anbefales, at der anvendes beskyttelsesdragt svarende til EN 368, type 3 samt luftforsynet åndedrætsværn.

Sikkerhedsdatablad

Urtegaarden ApS	Produktreferenc	: 652310 Citrongræsolie ØKO	Oprettet af: Vibeke Estrup
	Produktgruppe	: Æteriske olier	
	Oprettet: 200214	Revideret: 020814	Version: 2.0

6.2 Miljøbeskyttelsesforanstaltninger

Spild må ikke udledes til kloak og/eller overfladevand. Forhindr yderligere lækage eller udslip, hvis det er sikkerhedsmæssigt muligt.

Se desuden afsnit 12.

6.3 Metoder og udstyr til inddæmning

Større spild opsamles med sand, kisel eller andet ikke-brandbart absorberende materiale og placeres i affaldsbeholdere i henhold til de lokale myndigheders forskrifter.

Ved mindre spild vaskes med sæbe og vand, og der aftørres. Aftøringsmateriale fjernes fra lokalet.

6.4 Henvisning til andre punkter

Se afsnit 8 for værnemiddeltyper; Se afsnit 13 for bortskaffelse.

7. Håndtering og opbevaring

7.1 Forholdsregler for sikker håndtering

Undgå stænk i øjnene og spild på huden. Undgå indånding af dampe. Sørg for tilstrækkelig ventilation. Forebyg statisk elektricitet. Skal håndteres i overensstemmelse med god erhvervshygiejne og sikkerhedsforanstaltninger. Se endvidere punkt 8 for oplysninger om forholdsregler ved brug og personlige værnemidler.

7.2 Betingelser for sikker opbevaring, herunder eventuel uforenelighed

Opbevar beholderen tæt lukket på et tørt og godt ventileret sted, beskyttet mod luft og lys. Åbnet emballage skal lukkes omhyggeligt og opbevares oprejst for at forebygge lækage. Opbevares forsvarligt og utilgængeligt for børn.

7.3 Særlige anvendelser

-

8. Eksponeringskontrol / personlige værnemidler

8.1 Kontrolparametre

Grænseværdier : D-limonen: 75 ppm

Målemetoder :

DNEL-værdier :

PNEC-værdier :

8.2 Eksponeringskontrol

Tekniske foranstaltninger : Tilstrækkelig ventilation skal sikres, specielt i tillukkede områder.

Personlige værnemidler

Beskyttelse af øjne : Tæt sluttende beskyttelsesbriller (EN166).

Beskyttelse af hænder : Beskyttelseshandsker af nitrilgummi (EN374).

Åndedrætsværn : Anvendes ved utilstrækkelig ventilation.

Hygiejniske foranstaltninger: Skal håndteres i overensstemmelse med god erhvervshygiejne og sikkerhedsforanstaltninger.

Foranstaltninger til begrænsning af eksponering af miljøet: Må ikke udledes til miljøet. Det skal sikres at lokale regler for udledning overholdes.

Sikkerhedsdatablad

Urtegaarden ApS	Produktreference : 652310 Citrongræsolie ØKO	Oprettet af: Vibeke Estrup
	Produktgruppe : Æteriske olier	
	Oprettet: 200214	Revideret: 020814

9. Fysisk-kemiske egenskaber

9.1 Oplysninger om grundlæggende fysiske og kemiske egenskaber

Udseende	: Klar svag gullig
Form	: Flydende
Duft	: Karakteristisk
Densitet	: 0,869-0,904 g/cm ³ ved 20°C
Flammepunkt	: 71°C
Refraktionsindeks	: 1,483-1,489
Vandopløselighed	: Uopløselig
Optisk rotation	: -3° / +1°
pH-værdi	: Neutral

9.2 Andre oplysninger

10. Stabilitet og reaktivitet

10.1 Reaktivitet

Ingen kendte.

10.2 Kemisk stabilitet

Stabilt under normale forhold.

10.3 Risiko for farlige reaktioner

Ingen kendte.

10.4 Forhold, der skal undgås

Direkte sollys, luft, fugt, flammer, gnister og temperaturer over 40°C.

10.5 Materialer, der skal undgås

Oxidations- og reduktionsmidler.

10.6 Farlige nedbrydningsprodukter

Ingen kendte.

11. Toksikologiske oplysninger

11.1 Oplysninger om toksikologiske oplysninger

Akut toksicitet – oral	: LD ₅₀ (oral, rotte) > 5000 mg/kg
Akut toksicitet – dermal	: LD ₅₀ (dermal, mus): Svag irritationseffekt Dermal, kanin, 24H 500 mg: Mulig irritationseffekt Dermal, gris 100%: Svag irritationseffekt LD ₅₀ (dermal, kanin) > 5000 mg/kg
Akut toksicitet – indånding	: -
Hudætsning/-irritation	: Virker irriterende på huden – kan medføre rødme.
Alvorlig øjenskade/øjenirritation	: Forårsager alvorlig øjenirritation.
Respiratorisk sensibilisering eller hud sensibilisering	: Kan give overfølsomhed ved kontakt med huden. Symptomerne er rødme, hævelse, vabler og sår dannelse – udvikles oftest langsomt.

Sikkerhedsdatablad

Urtegaarden ApS	Produktreference : 652310 Citrongræsolie ØKO	Oprettet af: Vibeke Estrup
	Produktgruppe : Æteriske olier	
	Oprettet: 200214	Revideret: 020814

Kimcellemutagenicitet	: Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.
Kræftfremkaldende egenskaber	: Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.
Reproduktionstoksicitet	: Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.
Enkel STOT-eksponeringer	: Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.
Gentagne STOT-eksponeringer	: Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.
Aspirationsfare	: Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.
Andre toksikologiske virkninger	: Ingen information tilgængelig.

12. Miljøoplysninger

12.1 Toksicitet

Indeholder et stof, der er meget giftig med langvarige virkninger for vandlevende organismer.

Følgende oplysninger findes på indholdsstofferne:

Alpha Pinene: LC₅₀ Fisk (*Pimephales promelas*) 96h = 0,28 mg/l; LC₅₀ Dafnier (*Daphnia magna*) 48h = 41 mg/l.

Camphene: EC₅₀ Alger (*Desmodesmus subspicatus*) 72h = 1000 mg/l; LC₅₀ flow-through Fisk (*Brachydanio rerio*) 96h = 0,72 mg/l; LC₅₀ statisk Fisk (*Brachydanio rerio*) 96h = 150 mg/l.

Limonene: LC₅₀ Fisk (*Pimephales promelas*) 96h = 0,619-0,796 mg/l; LC₅₀ flow-through Fisk (*Oncorhynchus mykiss*) 96h = 35 mg/l.

12.2 Persistens og nedbrydelighed

Produktet forventes at være fuldstændigt biologisk nedbrydeligt.

12.3 Bioakkumuleringspotentiale

12.4 Mobilitet i jord

Uopløseligt i vand.

12.5 Resultater af PBT- og vPvB-vurdering

12.6 Andre negative virkninger

13 Forhold vedrørende bortskaffelse

13.1 Metoder til affaldsbehandling

Restaffald/restprodukter: Bortskaffes under overholdelse af gældende bestemmelser

Forurenede emballage: Tomme beholdere skal bringes til et godkendt affaldsdeponeringssted for genbrug eller bortskaffelse.

Sikkerhedsdatablad

Urtegaarden ApS	Produktreference : 652310 Citrongræsolie ØKO	Oprettet af: Vibeke Estrup
	Produktgruppe : Æteriske olier	
	Oprettet: 200214	Revideret: 020814

14. Transportoplysninger

ADR/RID

14.1 UN-nummer	:
14.2 UN-forsendelsesbetegnelse	:
14.3 Transportfareklasse	:
14.4 Emballagegruppe	:
Tunnelrestriktionskode	:
14.5 Miljøfarer	:

ADN

14.1 UN-nummer	:
14.2 UN-forsendelsesbetegnelse	:
14.3 Transportfareklasse	:
14.4 Emballagegruppe	:
14.5 Miljøfarer	:
Miljøfare i tankskibe	:

IMDG

14.1 UN-nummer	:
14.2 UN-forsendelsesbetegnelse	:
14.3 Transportfareklasse	:
14.4 Emballagegruppe	:
14.5 Miljøfarer	:
IMDG Code segregation group	:

ICAO/IATA

14.1 UN-nummer	:
14.2 UN-forsendelsesbetegnelse	:
14.3 Transportfareklasse	:
14.4 Emballagegruppe	:

14.6 Særlige forsigtighedsregler for brugeren

14.7 Bulkransport i henhold til bilag II i MARPOL 73/78 og IBC koden

15. Oplysninger om regulering

15.1 Særlige bestemmelser/særlig lovgivning for stoffet eller blandingen med hensyn til sikkerhed, sundhed og miljø.

15.2 Kemikaliesikkerhedsvurdering

Der er ikke udført kemikaliesikkerhedsvurdering.

Sikkerhedsdatablad

Urtegaarden ApS	Produktreferenc	: 652310 Citrongræsolie ØKO	Oprettet af: Vibeke Estrup
	Produktgruppe	: Æteriske olier	
	Oprettet: 200214	Revideret: 020814	Version: 2.0

16. Andre oplysninger

Der er foretaget ændringer i følgende : Handelsnavn.
Metode til klassificering : Beregning på baggrund af farerne for de kendte bestanddele.

R-sætninger

R10 Brandfarlig.

R36 Irriterer øjnene.

R38 Irriterer huden.

R41 Risiko for alvorlig øjenskade.

R43 Kan give overfølsomhed ved kontakt med huden.

R50/53 Meget giftig for organismer, der lever i vand, kan forårsage uønskede langtidsvirkninger i vandmiljøet.

R52/53 Skadelig for organismer, der lever i vand; kan forårsage uønskede langtidsvirkninger i vandmiljøet.

R65 Farlig: kan give lungeskade ved indtagelse.

H-sætninger

H226 Brandfarlig væske og damp.

H304 Kan være livsfarligt, hvis det indtages og kommer i luftvejene.

H317 Kan forårsage allergisk hudreaktion.

H315 Forårsager hudirritation.

H319 Forårsager alvorlig øjenirritation.

H335 Kan forårsage irritation af luftvejene.

H400 Meget giftig for vandlevende organismer.

H410 Meget giftig med langvarige virkninger for vandlevende organismer.

H412 Skadelig for vandlevende organismer, med langvarige virkninger.

Uddannelse

Ingen særlig uddannelse er nødvendig, men et grundigt kendskab til dette sikkerhedsdatablad bør være en forudsætning.

Øvrige oplysninger

Oplysningerne i dette produkt-datablad er udarbejdet på baggrund af senest tilgængelige data og anerkendte "god praksis" koder.

Oplysningerne er givet på baggrund af den viden Urtegaarden ApS besidder i dag, men gives uden garanti for produktets egenskaber, uden ansvar for at oplysningerne er tilstrækkelige eller korrekte i alle tilfælde, og kan ikke danne grundlag for kontraktmæssige retsforhold.

Oplysninger hidrører udelukkende det specifikke produkt og gælder ikke hvis produktet blandes med andre produkter eller bruges i produktion.

De givne arbejdsbetingelser ligger uden for vores kendskab og kontrol, og det er brugerens ansvar at gældende retningslinier overholdes.

Fremstillet ved vanddampdestillering af græsset fra økologisk *Cymbopogon flexuosus*.